ఆంజనేయ దండకము

శ్రీవాయుపుత్రా! శరచ్చంద్రగాత్రా! మునిస్తోత్రపాత్రా! త్రిలోకైకమిత్రా! పవిత్రా! నిన్నుఁ బ్రస్తుతింపంగ నేనెంతవాఁడన్ మహాధైర్యవంతా! దయాశౌర్యవంతా! హనూమంత! నీదాసదాసుండనై రామభక్తుండనై భక్తియుక్తంబుగా దండకంబొక్కటేఁ జేసి నీకున్ సమర్పించెదన్; దప్పులన్ సైచిమన్నించి నన్నేలుమోఘ

ర్కచింతామణీ! ధీమణీ! తొల్లి సుగ్రీవునకు౯ బంటవై ఋష్యమూకా
ద్రిపై భక్తిమైసంగడామల్ భజింపంగనీవుంత నయోధ్యానాథుం
డు శ్రీరామచంద్రుండు ధాత్రీసుతాన్వేషణార్థంబుగాఁ దమ్ముఁడౌ
లక్ష్మణుంగూడి తత్ప్రాంతములఁ జేరఁగా వారిక న్నారఁగాంచి సుగ్రీ
వుఁడెంతేని భీతిల్లి యో యంజనీనందనా! చూడుమా రాకుమారద్వ
యంబెవ్వరో? యేమి కార్యార్థమై యిందు విచ్చేసిరో? పోయి మైత్రి
గా నొప్పు కేల్దోయితో వారిదర్శించి వృత్తాంతమెల్లన్ విచారించి ర
మ్మా యనం దక్షణం బేగి నీబుద్ధి కౌశల్యముం జూపి శ్రీరాము సుగ్రీవ
సఖ్యంబ వార్యంబుగా నగ్ని సాక్ష్యంబుగాఁ గూర్చి సుగ్రీవుఁ గిష్కింధ
కున్ రాజుఁ జేయించి యా పిమ్మటన్ రామకార్యార్థమై పైనమై
యింపునం దెందునున్ జానకిం గానకా వెన్క సంపాతిచేఁ బ్రీతికంఠంబునై
వైదేహిఁ గాంచంపోవు వృత్తాంత మాలించి యే వానరుల్ దాటఁగాలేని,
వారాశి వేవేగ లంఘించి యా సింహికాలంకిణీ ముఖ్య దైత్యాంగనా

గర్వసంహారముం జేసి లంకం బ్రవేశించి కింకంబుతో లంక నిశ్శంకన
ల్యంకలంజూచి వైదేహికన్పింపకుండంగ నం కేనిదుఃఖించి యాపై
నశోకావనీజావృతంబౌ వనంబందు సీతామహాదేవి దర్శించి యానం
దమింపొందఁగా నంగరంబిచ్చి శ్రీరామవృత్తాంతమెల్లన్ నివేదించి
యాతల్లితో కొంత భాషించి వేవచ్చు లీలన్ వనంబెల్ల నిర్ధూమధామం
బుగావించి కాపున్న రాత్రించరశ్రేణి మాలింప, కాలాగ్నిరుద్రుం
డాకోనాఁగ నత్యాగ్రహోయత్తుఁడై రావణుండక్షయుం బిల్చి నీపైకిఁ
బంపింప వానిన్ గనిమేషసీబునన్ రూపుమాపంగ నయ్యింద్రజిత్తుండు
బ్రహ్మాస్త్రముం వేసి నిన్ వేగఁ బంధించి యా రావణుండున్న యచ్చో
టుకుం గొంచుపోవ త్రిదైత్యనాథుండు సింహాసనాసీనుఁడై యున్న
వీక్షించి దైత్యేంద్రు కంటెన్ వాలంబు ఎత్తుగా, దేహమున్ బెంచి వా
లంబు పీఠంబుగా జేసి కూర్చుండఁగా రావణుండంత కోపంబుతో
వానరా! నీవు నాలంక కున్ రాఁగ తం తేమిరా? నీదు పేరేమిరా? ని

యా లించు నేవాయుపుత్రుండ శ్రీరామభక్తుండ నారామ భూపా
లుఁడుర్వీసుతంగాంచి రమ్మంచునన్ బంపఁగావచ్చితిన్; వైరమూరా
ముతో వద్దురా; క్రోటతో తాటకంజంపెరా; యాసుబాహున్ మహా
నీచమారీచునింగూల్చెరా; భార్గవుంగెల్చెరా; నిన్ను బంతంబుతోఁబ
ట్టి వస్త్రాభులన్ గూంచి కారించునవ్వాలినంచత్ప్రభాశాలి నొక్కమ్ము
తోఁగూల్చెరా; ఘోరిరాత్రించరా! యేలరాగర్వమున్ మానరా;
నీవ్రిగల్బంబిఁకంజాలురా; చోరవృత్తిన్ ధరిత్రీసుతం దెచ్చినావేమి
న్ను పాలించు వాడెవ్వఁడో చెప్పరా? యంచుగర్జించ నాధాటికిన్ ని
ల్చి ధైర్యంబు రెట్టించి యోరావణా! శాంతముఙ్బూని నామాట
శౌర్యంబురా? వేగ సీతామహాదేవిఁ గొంపోయి శ్రీరామపాదాబ్జ
సాన్నిధ్యమందించి సాష్టాంగదండ ప్రణామంబులం జేసి రక్షించు
మంచెంతయున్ దీనతన్ వేడరా? యన్ననప్పంక్తికంఠుండు రుద్రుం
డు బోలెన్మహారౌద్రిమంబూని మంతుల్ హితుల్ బాంధవుల్

లోకులుగాఁగల్గు రాత్రించరశ్రేణి వైళంబ రావించి యాకోతినీచోద్య
లఁ జింతిరా? కీతిలేశంబు లేకిట్లు నాలంకలోఁ జొచ్చి నాపుత్రునిం
జంపి నాతోడ సాత్మీకృతివాదింపఁగాఁ జొచ్చె నీతుచ్ఛునిం వెంటనే కాలు
ప్రోశ్శ్వరఁగాఁ బంపుఁడీ యన్న నావరశ్రీకంఠానుజుండన్న కుర్ భక్తి
తో మ్రొక్కి యోరాక్షసాధీశ్వరా! విన్నసంబోళ్క టాలించుమీ!
దూతలం జంపగా రాదనుమ్మీ! మహాజ్ఞానయుక్తుండవీరీతి దుర్నీతికిం
బాల్పడం జెల్లునా? యింతకోపంబు నీకేల శాంతింబు నాంతంబునం
బూని యీకోతివాలంబుఁ గాల్పించుమీ; అద్దియే యుక్తమౌ శిక్ష;
నారావణుండెల్ల దైత్యేయులం జూచి మీరందఱీవానరుం బట్టి వాలం
బునం దైలసిక్తంబుగా కోకలం జుట్టి ముట్టించుఁడీ యున్న వారట్లు
గావింప తద్వహ్నికీలాయుతంబైన వాలంబుతో లంక దగ్ధంబు గావిం
చుచుండంగ కీర్తిల్లియుండంబు బ్బోతు వారుంగటా! యేమి యీరీతి
? ష్టంబు పాప్తింపం చేనం చేద్బు వారున్, అయో! పిల్లలేమైరో యంచుం

బిలాపించుతల్లుల్, తగందల్లులంగాన కెంతేని దుఃఖించుపిల్లల్, క
నల్ గానరాకుండ వ్యాపించుధూమంబులుఁ మంటలుంగల్గిలంకాపు
రం బెల్ల నిర్ధూమధామంబుగాఁజూచి హా! పంక్తికంఠుండు సీతాత్మ
జై శ్రీశాగ్రకిందెచ్చి కల్పించె మాకిట్టిపాట్లం చు నంతేని చింతించు
రై తీయులఁ జూచుచుఁన్న వ్యాచుం గంతుచుం దాటుచుం వచ్చి వారా
శిలోచ్చయ చల్లెప్పి యామీద సీతామహాదేవి దర్శింపఁగా నామె
సంతోషితస్వాంతయై చాలదీవించి వేపోయి శ్రీరాము తో నామ వృ
త్తాంతముం జయ్యసం దెల్పుమాయంచు బ్రార్థింపఁగా వెంటనే పైన
మైవారిధిందాటి యాజాంబవన్ముఖ్యులఁగూడి సుగ్రీవునారాముమం
జేరి యాతోటలోఁ జాలఁగా నల్లరల్ సేయ నావార్త సుగ్రీవుఁడాలిం
చి వేవేగ నేతెంచి వృత్తాంతమెల్లం విచారించి నిన్ గాంచి హర్షిం
చిరావయ్య హన్మంత! నవ్యవ్రత వంత! రాకేందు దివ్యద్యశోవంత!
ధీమంత! యంచుం బ్రశంసించి యేమూఁడు శ్రీరామకార్యంబనర్ రా

సుగ్రీవస్వామి కుద్రిలంగాంచి సాష్టాంగదండప్రణామంబు లర్పించి
తా వారథిం దాటి లంకాపురీ వేశంబు గావించుటల్ మున్ను గాఁగల్గు
వార్తల్ సమగ్రంబుగాఁ దెల్పి యాయా నవాలియ్యఁగా రాముఁడం
దుఁ బ్రిందహో వీరహనుమంత! నీశక్తికిన్ బుద్ధికిన్ మెచ్చితిన్ నీదుశౌ
ర్యంబు ధైర్యంబు నెవ్వానికిన్ లేదునిక్కంబు వాతాత్మజా! యింక
గానున్న కార్యంబు యోచింపుమాయన్న వారందఱుం గూడి శీఘ్రంబు
బుగా వారథిం జేరి వేవేగఁ గొల్లగాఁ గొండలం దెచ్చి యవ్వార్ధి
బంధించి లంకాప్రవేశంబుఁ గావించి యుద్ధంబులో దైత్యులం పెక్కు
రంగూల్పఁగా రావణుండుగ్రుఁడై ఘోరశక్తిం బ్రయోగింప నాశక్తిచే
లక్ష్మణుండుర్వి మూర్ఛిల్లఁగా నీవు సంజీవియుం దెచ్చి సౌమిత్రి రక్షింపఁ
గా నక్కటా తప్పె కార్యంబటంచున్ దశగ్రీవు డామీద పాతాళహో
మంబుఁ గావింపయత్నింపఁగా వేంటవేపోయి యాహోమభంగంబు
గావించి చూపిస్తుటన్ శీఘ్రమే రాముచే రాక్షసాధీశుఁ జంపించి జేజే

ఉపహ్లిపఁగా జానకీ రామస్వామితుల్ వేగనయోధ్యకుం దె
చ్చి శ్రీరామపట్టాభిషేకంబుఁ జేయించి యా రాము చేసీత చే నన్ని
యోమన్ననల్ బొంది పేర్గొన్న యోమారుతీ! నాకు నీకన్న దైవంబు
లేరెందు లేకుంటసత్యంబు నేనమ్మితిన్నీదు పాదంబులే, యెట్లునన్
బ్రోచెదో యేగతింగాచెదో నీదె భారంబుసుమ్మా జగత్పుణ్యమూ
ర్తీ! మహారమ్యకీర్తీ! పవిత్రప్రవర్తీ! యి దేవంగనంబంధుమోభక్త
మందార! యోపుణ్యసంచార! యోవార్ధిగంభీర! నీ పేరువిన్నంత
నే భాగ్యముల్ గల్గు సామ్రాజ్యముల్ గల్గు సౌఖ్యంబులుం గల్గు నిన్నుం స్మ
రింపంగ నాశాకినీఢాకినీ కామినీ ముఖ్యభూతంబు లోకింతయుం
జేరఁగాలేవు గా యెట్టి యిక్కట్టులున్నట్టి కష్టంబులుం గల్గఁగాఁజో
వుగా; అట్టినిన్నిప్పుడున్ నమ్మితిన్ నమ్మి సేవింతునన్ బ్రోవుమో దేవ!
పాలాబ్ధివాసా! దయాంధీవిలాసా! సముద్యత్ప్రకాశా! మహాభక్త
పోషా! నమస్తే! నమస్తే! నమస్తే! నమః॥

10683